

FIȘA DISCIPLINEI

Arheologie istorică (sec. XVIII-XXI)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
1.2. Facultatea	ISTORIE ȘI FILOSOFIE
1.3. Școala doctorală	ISTORIE. CIVILIZAȚIE. CULTURĂ
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	DOCTORALE

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Arheologie istorică (sec. XVIII-XXI)</i>			Codul disciplinei	ICC_007
2.2. Titularul activităților de curs	CS I dr. habil. Florin Gogâltan				
2.3. Titularul activităților de seminar	CS I dr. habil. Florin Gogâltan				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină fundamentală (DF)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					50
Tutoriat (consiliere profesională)					20
Examinări					10
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				164	
3.8. Total ore pe semestru				200	
3.9. Numărul de credite				8	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Participarea la seminar

6. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe
1. Familiarizarea studenților înscriși la Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură” cu noțiuni generale privind arheologia istorică.
2. Familiarizarea studenților înscriși la Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură” cu noțiuni privind arheologia istorică în spațiul de limbă anglo-american.
3. Familiarizarea studenților înscriși la Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură” cu noțiuni privind arheologia istorică în spațiul de limbă germană
4. Familiarizarea studenților înscriși la Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură” cu noțiuni privind arheologia istorică în Bazinul carpatic.
5. Arheologia istorică în România.
Aptitudini
1. Introducerea într-un nou domeniu de cercetare arheologică în România.
2. Dobândirea unei metodologii complexe de cercetare arheologică.
3. Folosirea surselor scrise pentru interpretarea datelor arheologice.
4. Folosirea surselor cartografice pentru interpretarea datelor arheologice.
5. Folosirea informațiilor arheologice pentru completarea datelor istorice.
Responsabilitate și autonomie
1. Gestionarea de activități sau proiecte profesionale complexe
2. Demonstrarea unui nivel ridicat de inovare, de integritate științifică și profesională
3. Dezvoltarea de noi idei sau concepte legate de tipul de cercetare ales

7. Conținuturi

7.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații¹
1. Curs introductiv: discutarea problematicii și a bibliografiei de bază.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
2. Conceptele de bază ale cursului. Arheologia epocilor premoderne, moderne și contemporane.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
3. Arheologia trecutului recent în România.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
4. Arheologie postmedievală/Arheologia epocii premoderne.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
5. Arheologie urbană.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
6. Arheologia epocii moderne în România.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
7. Arheologie industrială.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
8. Arheologie contemporană.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	

¹ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

9. Arheologia primului război mondial.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
10. Arheologia celui de-al doilea război mondial.	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
11. Arheologia rezistenței anticomuniste în România	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	
12. Arheologia peisajului montan în România	Expunerea combinată cu metode activ-participative, problematizarea, investigația, conversația euristică.	

Bibliografie:

1. HUME I.N. 1968. *Historical Archaeology*. New York.
2. ORSER C.E. 1996. *A Historical Archaeology of the Modern World*. New York.
3. ANDRÉN A. 1998. *Between Artifacts and Texts. Historical Archaeology in Global Perspective*. New York.
4. TARLOW S., WEST S. (eds.) 1999. *The Familiar Past? Archaeologies of Later Historical Britain*. London.
5. ORSER Jr. C.E. (ed.) 2002, *Encyclopedia of Historical Archaeology*, London.
6. HALL M., SILLIMAN S.W. (eds.) 2006. *Historical Archaeology*. Oxford.
7. HICKS D., BEAUDRY M.C. (eds.) 2006. *The Cambridge Companion to Historical Archaeology*. Cambridge.
8. LITTLE B.J. 2007. *Historical Archaeology. Why the Past Matters*. Walnut Creek.
9. LASZLOVSZKY J. 2023. Archaeology of the Modern Era and Contemporary Archaeology in Hungary?. *Hungarian Archaeology-E-Journal*, spring, 2023, p. 37-38.
10. HALE A., KERSTING T., NEW CHALLENGES: Archaeological heritage management and the archaeology of the 18th to 20th centuries. Foreword. *Internet Archaeology* 66. <https://doi.org/10.11141/ia.66.1>
11. PUPEZĂ P. 2010. Arheologia urbană în România. De la orașul antic la orașul contemporan, în H. Pop, I. Bejinariu, S. Băcuet, D. Băcuet (coord.), *Identități culturale și regionale în context european. Studii de arheologie și antropologie. In memoriam Alexandri V. Matei*, 111-121, Zalău.
12. URDUZIA C. 2016. Arheologia urbană transilvăneană și descoperirile medievale ale ultimelor decenii. *Transsylvania Nostra*, 2, 22-29.
13. MARCU-ISTRATE D. 2016. Arheologia urbană a Brașovului. *Transsylvania Nostra*, 2, 2-12.
14. LIE M.A., RADU C., FAZECAȘ G. 2015. Cimitirul de secol XIX de la Toboliu-Dâmbul Zănăcanului (jud. Bihor). *Terra Sebus. Acta Musei Sabasiensis*, 7, 261-272.
15. Ricci G.A, The archaeology of a contemporary "Leichenhalle" in Berlin, Germany. *Historische Archäologie*, 2011, 1-14.
16. TEODOR E.S 2021, Digging the frontier, tackling the epidemics. Researches on Bran Pass. *Cercetări Arheologice*, 28, 2.
17. CIUPERCĂ B. et al. 2021, The manufacture of lime on the Budureasca Valley (Prahova County) by late medieval and early modern period. *Ziridava. Studia Archaeologica*, 35, 357-370.
18. WOLLMANN V. 2017. *Patrimoniul preindustrial și industrial*, I, Sibiu.
19. SAVA V. et al. 2022. Archaeological excavations carried out in the vicinity of the 19th-century iron ore reduction kiln/furnace at Zimbru, Arad County. *Ziridava. Studia Archaeologica*, 36, 359-378.
20. SCOTT D.D., MCFEATERS A.P. 2011. The Archaeology of Historic Battlefields: A History and Theoretical Development in Conflict Archaeology. *Journal of Archaeological Research*, 19, 103-132.
21. VOJTAS M et al. 2023. Battlefield Archaeology of the First World War in Northeastern Slovakia. *Archaeologia Polona*, 61, 31-59.
22. BUCHLI V., LUCAS G. 2001. *Archaeologies of the contemporary Past*. London.
- RICCI G.A. 2011. The archaeology of a contemporary "Leichenhalle" in Berlin, Germany. *Historische Archäologie*.
- GRAVES-BROWN P., HARRISON R., PICCINI, A. (eds.) 2013, *The Oxford Handbook of the Archaeology of the Contemporary World*, Oxford.
23. DRAGOMAN, AL., OANȚĂ-MARGHITU, S. 2013. *Arheologie și politică în România*. Baia Mare.
24. DRAGOMAN R.A., OANȚĂ-MARGHITU S., VASILESCU T., FLOREA M., NICOLAE C. 2018. Ruinele unui proiect modernist: cercetări arheologice în fosta colonie de muncă forțată din perioada comunistă de la Galeșu/Nazarcea, canalul Dunăre – Marea Neagră. *Materiale și Cercetări Arheologice*, XIV, 265-286.
25. HORED T. 1947. O contribuție preistorică la pășunatul în Carpații Sudici. *Revista Istorică Română* XVII, 156-157.
26. GOSTAR N., DAICOVICIU H. 1959. Recunoașteri în jurul Grădiștii Muncelului. *Materiale și Cercetări Arheologice*, 5, 381-384.
27. GLODARIU I., MOGA V. 1988. Castrul roman de la Vârful lui Pătru. *Apulum*, XXV, 171-179.
- CĂPĂȚĂNĂ, D., TEODOR E.S., IONIȚĂ A., CIUPERCĂ B., BĂDESCU A. 2008. Cetatea de la Tabla Buții com. Cerașu, jud. Prahova) - campanile arheologice 1995-1996, 1998. *Materiale și Cercetări Arheologice*, 4, 157-182.

28. MAXIM Z. 1993. L'habitation Coțofeni de Piatra Ilișovei. *Banatica* 12, 65-74.
29. MICLE D., HEGYI A., FLOCA C. 2016. Urme peste timp: topografierea castrelor romane de marș din Munții Șureanu, în *ArheoVest, IV₂. In Honorem Adrian Bejan. Interdisciplinaritate în Arheologie și Istorie, Timișoara, 26 noiembrie 2016*, 715-744, Szeged.
30. DRAGOMAN A., POP D., BOBINA B., ARDELEANU M., ȘUTEU C., ASTALOS C. 2018. An Archaeology of the Mountains in Maramureș, Romania: The Beginning of a long-term Project, în A. Pelisiak, M. Nowak, C. Astalos (eds.), *People in the Mountains. Current Approaches to the Archaeology of Mountainous Landscapes*, 61-78, Oxford.
31. BOBÎNĂ B. 2018. *Mountain Archaeology. Case study: Maramureș Mountains*. PhD abstract. Alba Iulia (http://doctorate.uab.ro/upload/63_1502_rezumat_teza_en_bobina_bogdan.pdf acces 24.11.2021).
32. BOBÎNĂ A.-I., BOBÎNĂ, B. 2020. Proiectul de arheologie montană din munții Țibleș și Lăpuș – preliminarii, în A. Melniciuc, B.P. Niculică, S. Ignătescu (eds.), *Eternitatea arheologiei. Studii în onoarea profesorului Dumitru Boghian la a 65-a aniversare*, 95-108, Cluj Napoca.
33. GOGĂLTAN F., DEMJÉN A. 2025. Pentru o arheologie a epocii moderne, în C. Bărbulescu, I. Cârja, M. Eppel, A. Fehér, V. Popovici, A.V. Sima, L. Turcu (eds.), *Națiuni, naționalism și perspective interetnice în Transilvania: In honorem Sorin Mitu la 60 de ani*, Cluj-Napoca, 2025, p. 167-179.

7.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
<p>1. Arheologia istorică în spațiul de limbă anglo-americană. Dezbateri pe baza bibliografiei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ivor N. Hume, <i>Historical Archaeology</i>, New York, Alfred A. Knopf, Inc., 1968; - Charles E. Orser Jr., <i>A Historical Archaeology of the Modern World</i>, New York, London, Plenum Press, 1996; - Anders Andrén, <i>Between Artifacts and Texts. Historical Archaeology in Global Perspective</i>, New York, Springer, 1998; - Christine Howard-Davis, <i>The Historical Archaeology of Britain, c. 1540–1900</i>, Stroud, Sutton Publishing, 2001 	<ul style="list-style-type: none"> - seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia - comentarii textuale, dezbateri - discuții bazate pe exemple 	
<p>2. Promovarea arheologiei istorice în periodice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - International Journal of Historical Archaeology; - Historical Archaeology; - Post-Medieval Archaeology 	<ul style="list-style-type: none"> - seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia - comentarii textuale, dezbateri - discuții bazate pe exemple 	
<p>3. Noi instrumente de popularizare a arheologiei istorice. Enciclopedii și dicționare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dan Hicks, Mary C. Beaudry (Eds.), <i>The Cambridge Companion to Historical Archaeology</i>, Cambridge, Cambridge University Press, 2006; - Teresita Majewski, David Gaimster (Eds.), <i>International Handbook of Historical Archaeology</i>, New York, Springer, 2009; - Paul Graves-Brown, Rodney Harrison, Angela Piccini (Eds.), <i>The Oxford Handbook of the Archaeology of the Contemporary World</i>, Oxford, Oxford University Press, 2013; - Charles E. Orser Jr. et al., (Eds.), <i>The Routledge Handbook of Global Historical Archaeology</i>. London, Routledge, 2020 	<ul style="list-style-type: none"> - seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia - comentarii textuale, dezbateri - discuții bazate pe exemple 	
<p>4. Arheologia istorică în spațiul de limbă germană. Dezbateri pe baza bibliografiei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Günther P. Fehring, <i>Einführung in die Archäologie des Mittelalters</i>, Darmstadt, 	<ul style="list-style-type: none"> - seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia - comentarii textuale, dezbateri - discuții bazate pe exemple 	

<p>Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1987;</p> <p>- Günther P. Fehring, <i>Stadtarchäologie in Deutschland</i>, Stuttgart, Theiß, 1996;</p> <p>- Sören Frommer, <i>Historische Archäologie. Versuch einer methodologischen Grundlegung der Archäologie als Geschichtswissenschaft</i>. Büchenbach, Dr. Faustus, 2007;</p> <p>- Barbara Scholkmann, Hauke Kenzler, Rainer Schreg (Hrsg.), <i>Archäologie des Mittelalters und der Neuzeit. Grundwissen</i>, Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2016 ;</p> <p>Fritz Jürgens, Ulrich Müller (Hrsg.), <i>Archäologie der Moderne. Standpunkte und Perspektiven</i>, Bonn, Dr. Rudolf Habelt GmbH, 2020</p>		
<p>5. Instituționalizarea arheologiei istorice în universitățile de limbă germană:</p> <p>- https://www.uni-bamberg.de/amanz/;</p> <p>- https://studienangebot.uni-halle.de/archaeologie-des-mittelalters-und-der-neuzeit-master-45-75;</p> <p>- https://uni-tuebingen.de/fakultaeten/philosophische-fakultaet/fachbereiche/altertums-und-kunstwissenschaften/ur-und-fruehgeschichte-und-archaeologie-des-mittelalters/studium/master-archaeologie-des-mittelalters-und-der-neuzeit/;</p> <p>- https://www.studium.uni-kiel.de/de/studienangebot/studienfaecher/praehistorische-und-historische-archaeologie-ba-fachergaenzung;</p> <p>- https://studieren.univie.ac.at/studienangebot/bachelor-und-diplomstudien/urgeschichte-und-historische-archaeologie-bachelor</p>	<p>- seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia</p> <p>- comentarii textuale, dezbateri</p> <p>- discuții bazate pe exemple</p>	
<p>6. Promovarea arheologiei istorice în periodice din spațiul de limbă germană:</p> <p>- https://www.histarch.uni-kiel.de/</p> <p>- Beiträge zur Mittelalter- und Neuzeitarchäologie in Österreich</p> <p>- (https://www.oegmn.or.at/publikationen/bmoe.html)</p>	<p>- seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia</p> <p>- comentarii textuale, dezbateri</p> <p>- discuții bazate pe exemple</p>	
<p>7. Arheologie medievală și modernă timpurie la Universitatea Eötvös Loránd din Budapesta:</p> <p>- https://www.btk.elte.hu/szervezetek/nepvandorlas-kori-es-kozepkori-regeszeti-tanszek</p>	<p>- seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia</p> <p>- comentarii textuale, dezbateri</p> <p>- discuții bazate pe exemple</p>	
<p>8. Arheologie istorică în România. Studiu de caz: carantina austriacă de la Pricske:</p> <p>- Andrea Demjén, Florin Gogâltan, <i>Cercetări arheologice la contumaz Pricske (2009-</i></p>	<p>- seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia</p> <p>- comentarii textuale, dezbateri</p> <p>- discuții bazate pe exemple</p>	

<p>2013), în Dobos Alpár et al. (Eds.), <i>Archaeologia Transilvanica. Studia in honorem Stephani Bajusz</i>, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș, Budapest, Societatea Muzeului Ardelean, 2015, p. 369-377;</p> <p>- Andrea Demjén, <i>A pricskei erőd és vesztegintézet régészeti kutatása</i>, în Demjén A. (Szerk.), <i>Gyergyószentmiklós a régészeti kutatások tükrében</i>, p. 135-194;</p> <p>- Andrea Demjén, <i>The Tobacco Pipes Discovered at the Quarantine in Pricske (Harghita County)</i>, în „Ziridava. Studia Archaeologica”, 32, 2018, p. 221-252;</p> <p>- Andrea Demjén, <i>Analysis of the Stove Tiles Discovered at the Pricske Quarantine (Harghita County)</i>, în „Ziridava. Studia Archaeologica”, 33, 2019, p. 179-204;</p> <p>- Andrea Demjén, „... az Contumátzban bezárva maradni nem akarnak, sőt a kerteken által ugranak” <i>A pricskei vesztegintézet a 18. században</i>, în „Magyar Régészet Online Magazin”, Tél, 2020, p. 39-51;</p> <p>- Andrea Demjén, „...They don't want to be locked up in the Contumatz, and jump over the fences...” <i>The Pricske quarantine institution in the eighteenth century</i>, în „Hungarian Archaeology, E-Journal”, Winter, 2020, p. 57-69;</p> <p>- Andrea Demjén, <i>Glass Artefacts Uncovered at the Pricske Quarantine Facility (Harghita County)</i>, în „Ziridava. Studia Archaeologica”, 34, 2020, 489-500;</p> <p>- Andrea Demjén, Florin Gogâltan, <i>Contumatz Pricske. A study of Historical Archaeology</i>, în „Studia Antiqua et Archaeologica”, 27/2, 2021, p. 1-30</p>		
<p>9. Arheologie istorică în România. Studiu de caz: vama din secolele XVII-XIX de la Ghimeș-Făget:</p> <p>- Andrea Demjén, Florin Gogâltan, <i>The Ciuc-Ghimeș Quarantine (18th-19th Centuries). Archaeological Researches of the Former Customs Point "Cetatea Rákóczi"</i>, în „Ziridava. Studia Archaeologica”, 31, 2017, p. 301-324;</p> <p>- Andrea Demjén, <i>A gyimesbükki Rákóczi-vár története (17–19. század) (The history of Rákóczi Fortification in Ghimeș-Făget (17th–19th century))</i>, în Tőtös Áron (Szerk.), <i>Studia Historica Transylvaniensia 1, Fejezetek Erdély történetéről</i>, Nagyvárad, 2018, p. 45-68</p>	<p>- seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia</p> <p>- comentarii textuale, dezbateri</p> <p>- discuții bazate pe exemple</p>	
<p>10. Arheologie istorică în România. Studiu de caz: mori de apă preindustriale:</p> <p>- Cristian Floca et al., <i>Using the water power in preindustrial Banat. A historical archaeology study on the Lower Timiș River</i>, în „Ziridava. Studia Archaeologica”, 35, 2021, p. 371-418.</p>	<p>- seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia</p> <p>- comentarii textuale, dezbateri</p> <p>- discuții bazate pe exemple</p>	
<p>11. Arheologie istorică în România. Studiu de caz: arheologia peisajului montan:</p>	<p>- seminar interactiv bazat pe discuții / prezentări multimedia</p>	

- Valeriu Sîrbu, Dan Ștefan, Maria-Magdalena Ștefan (Eds.), <i>Hidden Landscapes. The Lost Roads, Borders and Battlefields of the South-Eastern Carpathians</i> , Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2022.	- comentarii textuale, dezbateri - discuții bazate pe exemple	
Bibliografie: Vezi bibliografia de mai sus		

8. Evaluare

Tip activitate	8.1 Criterii de evaluare ²	8.2 Metode de evaluare ³	8.3 Pondere din nota finală
8.4 Curs	Expunerea corectă și completă a informației	examen	30%
8.5 Seminar/laborator	Prezentări pe parcursul semestrului	Evaluare prezentări	70%
8.6 Standard minim de promovare			
Expunerea corectă și completă a informației, relaționarea faptelor istorice, spirit critic în raport cu sursele istorice. Prezentarea clară a informației.			

9. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁴

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă					
							

Data completării:

...

Semnătura titularului de curs

Florin Fropilțan

Semnătura titularului de seminar

Florin Fropilțan

² Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

³ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁴ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament